

BEZPEČNOSŤ HRAČIEK

Zabezpečujeme najvyššiu možnú úroveň
ochrany pre naše deti

Európska komisia
Podnikanie a priemysel

V EÚ žije približne **80 miliónov detí** vo veku do 14 rokov, pričom v nej pôsobí približne **2 000 spoločností** zamestnávajúcich viac než **100 000 osôb priamo v hračkárskom a hernom priemysle**, z ktorých väčšinu tvoria malé a stredné podniky (MSP).

Hračky a hry sú nevyhnutnými nástrojmi pre rozvoj dieťaťa. Zatiaľ čo za bezpečnosť výrobkov nesú zodpovednosť výrobcovia, dovozcovia, notifikované orgány a orgány verejnej správy príslušného členského štátu – všetci zohrávajú určitú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby hračky, ktoré sa predávajú v európskych obchodoch, spĺňali bezpečnostné požiadavky.

Zabezpečenie aktuálnosti bezpečnostných požiadaviek a noriem s najnovšími trendmi v oblasti hračiek je nevyhnutné, najmä kvôli sústavnému vývoju nových materiálov a výrobných procesov.

Vnútorňý trh hračiek pozitívne prispel k rozvoju tohto sektora a ochrane spotrebiteľa harmonizáciou bezpečnostných charakteristík hračiek na území EÚ. Nová **smernica o bezpečnosti hračiek** posilňuje ustanovenia o uplatňovaní a nové bezpečnostné požiadavky, čím zabezpečuje, že deti sa budú môcť naďalej spoľahnúť na najvyššie úrovne bezpečnosti.

Cieľom tejto novej smernice, ktorá zdokonaľuje existujúce pravidlá obchodu s hračkami vyrobenými v EÚ alebo dovezenými na jej územie, je obmedzenie úrazov spôsobených hračkami a dosiahnutie dlhodobého prínosu v oblasti zdravia.

Aj v súčasnosti je pre Európu najvýznamnejším obchodným partnerom USA v oblasti vývozu a Ďaleký východ v oblasti dovozu. Jednou z hlavných príležitostí pre európsky hračkársky priemysel je vývozný potenciál európskych výrobkov vysokej kvality, ktorý Komisia podporuje zlepšovaním podmienok prístupu na trh v tretích krajinách.

Tento dokument je jedným zo série informačných listov zameraných na poskytnutie všeobecného prehľadu o zmenách zavedených novou smernicou o bezpečnosti hračiek (ďalej len „SBH z roku 2009“), ktorá bola prijatá v roku 2009. Cieľom informačných listov TIE/ES je poskytnúť usmernenie výrobcovi hračiek v celej EÚ, pokiaľ ide o vykonávanie SBH z roku 2009. Osobitná pozornosť sa venuje povinnostiam výrobcov.

SBH z roku 2009 posilní pravidlá stanovené v SBH z roku 1988. V dôsledku toho si tieto nové právne predpisy vyžadujú úpravy vo výrobnom reťazci, ako aj nové postupy v dodávateľskom reťazci.

SBH z roku 2009 bola uverejnená v *Úradnom vestníku Európskej únie* 30. júna 2009 a nadobudla účinnosť 20. júla 2009. Všeobecné ustanovenia SBH z roku 2009 sa budú vzťahovať na hračky umiestnené na trh od 20. júla 2011, zatiaľ čo chemické ustanovenia sa budú vzťahovať na hračky umiestnené na trh od 20. júla 2013 (ďalšie dvojročné prechodné obdobie pre chemické vlastnosti). V praxi to znamená, že **hračky spĺňajúce požiadavky SBH z roku 1988 sa budú môcť umiestňovať na trh do 19. júla 2011 alebo 19. júla 2013 v prípade určitých chemických ustanovení.**

ROZSAH PÔSOBNOSTI SMERNICE O BEZPEČNOSTI HRAČIEK Z ROKU 2009

Na rozsah pôsobnosti smernice o bezpečnosti hračiek z roku 2009 sa vzťahuje článok 2. Obsahuje vymedzenie hračiek, a preto sa v ňom stanovuje, či výrobok patrí do rozsahu pôsobnosti smernice:

„Akýkoľvek výrobok alebo materiál navrhnutý alebo určený, či už výlučne alebo nie, na použitie pri hraní detí vo veku do 14 rokov.“

V porovnaní s SBH z roku 1988 je jediným novým prvkom znenie „*či už výlučne alebo nie*“, ktoré sa pridalo, aby sa v ňom uvádzalo, že výrobok nemusí byť výlučne určený na hranie, aby sa považoval za hračku. Preto sa výrobky s dvojitou funkciou považujú za hračky (napríklad krúžok na kľúče, ku ktorému je pripravený medvedík).

SBH z roku 2009 uznáva existenciu „sivej zóny“ na označenie výrobkov za hračky. Príloha I k SBH z roku 2009 obsahuje neúplný zoznam príkladov, ktoré sa nepovažujú za hračky, ale ktoré by mohli vyvolať pochybnosti.

Okrem toho sa v SBH z roku 2009 (v článku 2 ods. 2) uvádza obmedzený počet výrobkov, ktoré zodpovedajú vymedzeniu hračiek, ale napriek tomu sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti SBH z roku 2009.

Je potrebné uviesť, že zámerom nového vymedzenia hračiek bolo jeho zosúladenie so súčasnými postupmi výrobcov hračiek.

POSTUP POSUDZOVANIA ZHODY

Každá hračka, ktorá sa má umiestniť na trh, sa podrobuje postupu posudzovania zhody. Podrobnosti o tom, kto musí vykonať tento postup a ako sa uskutočňuje, sú uvedené v SBH z roku 2009. Stručný prehľad je uvedený ďalej v texte.

Cieľ posudzovania zhody

Cieľom postupu posudzovania zhody je preukázať výrobcovi a verejným orgánom, že hračka umiestňovaná na trh je v súlade s právnymi požiadavkami SBH z roku 2009.

Vymedzenie posudzovania zhody

Posudzovanie zhody je postup, ktorým výrobca preukazuje, že jeho hračka spĺňa platné bezpečnostné ustanovenia smernice. Výrobca musí uplatniť jeden z dvoch možných postupov, v závislosti od povahy hračky:

1. Samooverenie

Samooverenie sa používa v prípadoch, keď harmonizované normy zahŕňajú všetky príslušné bezpečnostné aspekty hračky. V takýchto prípadoch musí výrobca uplatniť existujúce harmonizované normy a zabezpečiť, aby hračka bola v súlade s nimi. Výrobca musí tiež zaviesť vnútorný postup výroby v súlade s modulom A prílohy II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES. Modul A nevyžaduje zapojenie notifikovaného orgánu.

Fotolia©Iosif Szasz-Fabian

2. Overenie treťou stranou

Zhoda s typom alebo modulom B sa často uvádza ako „typová skúška ES“. Typová skúška a certifikácia ES sa vyžadujú v prípadoch, keď:

- *neexistujú harmonizované normy;*
- *výrobca neuplatnil harmonizované normy alebo ich uplatnil iba čiastočne;*
- *jedna alebo viac harmonizovaných noriem boli uverejnené s obmedzením; alebo*
- *sa výrobca domnieva, že povaha, návrh, konštrukcia alebo účel hračky si vyžaduje overenie treťou stranou.*

V takýchto prípadoch výrobca predkladá model hračky notifikovanému orgánu na typovú skúšku ES. Podľa modulu B notifikovaný orgán preskúma technický návrh hračky a overí a potvrdí, že technický návrh hračky spĺňa požiadavky SBH z roku 2009 prostredníctvom vydania osvedčenia o typovej skúške ES. Je dôležité uviesť, že modul B sa týka iba fázy návrhu, zatiaľ čo modul C sa týka fázy výroby a nasleduje po module B.

Podľa modulu C výrobca zabezpečuje zhodu hračiek s typom opísaným v osvedčení o typovej skúške ES a s príslušnými požiadavkami legislatívneho nástroja, ktorý sa uplatňuje. Táto zhoda sa hodnotí na základe schváleného osvedčenia o typovej skúške ES vydaného na základe modulu B. Na rozdiel od modulu B modul C nevyžaduje zapojenie notifikovaného orgánu.

Rozdiel medzi posudzovaním bezpečnosti a posudzovaním zhody

Cieľom posudzovania bezpečnosti je určiť potenciálne nebezpečenstvo hračky, ako aj posúdiť potenciálne vystavenie tomuto nebezpečenstvu. Postup posudzovania zhody má na druhej strane poskytnúť preukázateľné dôkazy, že hračka je v súlade s právnymi požiadavkami na základe SBH z roku 2009.

Posudzovanie bezpečnosti sa vo všeobecnosti vykonáva predtým, ako sa hračka podrobí príslušnému postupu posudzovania zhody (hoci sa môže dokončiť neskôr), a musí sa ukončiť pred umiestnením hračky na trh.

POSTUP POSUDZOVANIA BEZPEČNOSTI

Vymedzenie posudzovania bezpečnosti

Posudzovanie bezpečnosti si vyžaduje, aby výrobca stanovil potenciálne nebezpečenstvo, ktoré môže hračka predstavovať, a posúdil potenciálne vystavenie tomuto nebezpečenstvu. Tento postup je povinný podľa SBH z roku 2009 a musí sa uskutočniť pred umiestnením hračky na trh.

Rozsah posudzovania bezpečnosti

Za posudzovanie bezpečnosti je zodpovedný výrobca a toto posudzovanie sa musí vykonať pred umiestnením hračky na trh Spoločenstva. Musí zahŕňať rôzne chemické, fyzikálne, mechanické, elektrické, horľavé, hygienické a rádioaktívne nebezpečenstvo, ktoré môže hračka predstavovať. Zoznam rôznych požiadaviek, ktoré musí výrobca posúdiť v súvislosti s týmto nebezpečenstvom, je uvedený v prílohe II k SBH z roku 2009.

Mnohé z týchto požiadaviek sú zakotvené v harmonizovaných normách bezpečnosti hračiek; výrobca je však naďalej povinný posúdiť, či existujú nejaké nedostatky v norme a/alebo vlastnostiach hračky, ktoré by mohli predstavovať potenciálne nebezpečenstvo. Výsledok posúdenia bezpečnosti určí postup posudzovania zhody, ktorý sa sa vyžaduje, a akékoľvek primerané opatrenia na minimalizovanie nebezpečenstva a/alebo testovanie.

Dokument o posúdení bezpečnosti musí výrobca uchovávať v technickej dokumentácii desať (10) rokov po umiestnení hračky na trh.

UPOZORNENIA

Všeobecné pravidlá

Všeobecné upozornenia, v ktorých sa upresňujú obmedzenia použitia, by sa mali uvádzať na hračke, keď je to vhodné pre bezpečné používanie. Okrem toho sa v časti B prílohy V k SBH z roku 2009 stanovuje, že v prípade určitých kategórií hračiek by sa mali uvádzať osobitné upozornenia.

Okrem povinných požiadaviek uvedených v SBH z roku 2009 sa v harmonizovaných normách stanovujú aj upozornenia, ktoré by sa mali uvádzať na určitých kategóriách hračiek.

Členský štát môže v rámci svojho územia stanoviť, že upozornenia musia byť napísané v jazyku alebo jazykoch ľahko zrozumiteľných pre spotrebiteľov, ktoré určil členský štát.

Umiestnenie upozornenia

Výrobca uvedie upozornenie na hračke jasne viditeľným, ľahko čitateľným a zrozumiteľným a presným spôsobom.

Upozornenie musí byť uvedené na hračke, pripojenom štítku alebo obale. Ak je to vhodné, upozornenie by sa malo uviesť aj v pokynoch.

Je dôležité uviesť, že v prípadoch, keď sa hračka predáva bez obalu, sa upozornenie musí pripojiť k samotnej hračke. Pripojenie upozornenia na výstavných pultoch nie je dostatočné na splnenie požiadaviek SBH z roku 2009.

Upozornenia ovplyvňujúce rozhodnutie o kúpe, napríklad, upresňujúce minimálny a maximálny vek a osobitné upozornenia opísané v časti B prílohy V k SBH z roku 2009, sa musia uviesť na spotrebiteľskom obale alebo iným spôsobom jasne viditeľným pre spotrebiteľa pred kúpou, a to aj v prípade online nákupu.

Osobitné upozornenia

Obmedzenia vzťahujúce sa na používateľa musia obsahovať aspoň minimálny alebo maximálny vek používateľa. V prípade potreby obsahujú aj schopnosti alebo charakteristiky požadované v prípade používateľa, aby mohol používať hračku bezpečne (napríklad, schopnosť sedieť bez pomoci, maximálna a minimálna hmotnosť používateľa, potreba, aby sa hračka používala pod dohľadom).

Hospodárske subjekty si môžu vybrať medzi upozornením formou vety alebo piktogramu (alebo oboch):

Upozornenie – Nevhodné pre deti do 36 mesiacov

V každom prípade pred slovným vyjadrením a/alebo piktogramom musí byť uvedené slovo „Upozornenie“ alebo podľa potreby „Upozornenia“.

Osobitné upozornenie „*Nevhodné pre deti do 3 rokov*“ a piktogram opísaný v časti B prílohy V k SBH z roku 2009, sa pokiaľ ide o deti do 3 rokov nemôže používať v prípade hračiek určených pre deti do troch rokov.

Všeobecnejšie, osobitné upozornenia určené pre určité kategórie hračiek nesmú byť v rozpore so zamýšľaným účelom hračky stanoveným na základe jej funkcie, rozmeru a charakteristik.

Európska komisia v prípade potreby môže navrhnúť znenie osobitných upozornení určitých kategórií hračiek.

VYSLEDOVATEĽNOSŤ

Čo hovorí SBH z roku 2009

Každý výrobca musí zabezpečiť, aby sa jeho hračka mohla identifikovať. To je možné pomocou typového čísla, čísla šarže, sériového čísla/čísla modelu alebo iného prvku, ktorý umožňuje jej identifikáciu. Na hračke musí byť uvedený aj názov výrobcu, registrovaný obchodný názov/registrovaná obchodná značka. Musí byť na nej uvedené aj jediné konkrétne miesto, na ktorom možno výrobcu kontaktovať.

Ak rozmer alebo charakter hračky neumožňuje, aby sa identifikačný prvok a informácie výrobcu umiestnili na hračke, výrobca musí požadované informácie umiestniť na obale alebo v sprievodnej dokumentácii hračky. Je potrebné uviesť, že jediná adresa, na ktorej možno kontaktovať výrobcu, musí obsahovať adresu ulice alebo poštovú schránku (webová adresa sa nebude považovať za kontaktnú adresu).

Ak dovozca umiestni hračku na trh, na hračke alebo v prípade, že to nie je možné, na obale alebo v sprievodnej dokumentácii hračky, sa musí uviesť aj meno dovozcu, registrovaný obchodný názov/registrovaná obchodná značka a jediná kontaktná adresa.

Potenciálne možnosti pre výrobcov

Výrobcovia si môžu vybrať prvok, ktorí chcú použiť na hračke na jej identifikáciu, pokiaľ je vysledovateľnosť v skutočnosti zabezpečená.

VYHLÁSENIE O ZHODE

Pri umiestňovaní hračky na trh musí výrobca vystaviť ES vyhlásenie o zhode (ďalej len VZ).
Výrobca tým potvrdzuje a preberá zodpovednosť za zhodu hračky so základnými požiadavkami SBH z roku 2009.

Výrobca alebo poverený zástupca so sídlom v rámci EÚ musí uchovávať VZ desať (10) rokov po umiestnení hračky na trh.

VZ sa musí preložiť do jazykov požadovaných členskými štátmi, na ktorých trh sa hračka umiestňuje alebo prístupňuje.

Vo VZ by malo byť uvedené, že splnenie požiadaviek na bezpečnosť stanovených v SBH z roku 2009 bolo preukázané a malo by zahŕňať minimálne (pokiaľ ide o usporiadanie, pozri prílohu III k SBH z roku 2009):

- *(špecifické) identifikačné číslo hračky;*
- *meno a adresu výrobcu alebo jeho povereného zástupcu;*
- *vyhlásenie, že „Toto vyhlásenie o zhode sa vydáva na výhradnú zodpovednosť výrobcu“;*
- *predmet vyhlásenia (vrátane farebného vyobrazenia);*
- *odkazy na príslušné používané harmonizované normy alebo odkazy na špecifikácie, v súvislosti s ktorými sa vyhlasuje zhoda;*
- *(v prípade potreby) vyhlásenie, že „notifikovaný orgán... (názov, číslo)... vykonal ... (opis vykonaného zásahu)... a vydal osvedčenie“;*
- *ďalšie informácie, napríklad dátum, miesto, podpis výrobcu a funkciu podpisujúcej osoby.*

Je potrebné pripomenúť, že aj dovozca musí uchovávať kópiu VZ výrobcu počas obdobia desiatich (10) rokov po umiestnení hračky na trh.

Vo VZ by sa mohla uviesť viac ako jedna hračka za predpokladu, že sú splnené uvedené požiadavky, existuje však požiadavka na nepretržitú aktualizáciu VZ, ak by boli potrebné zmeny.

ZDROJE INFORMÁCIÍ

<http://ec.europa.eu/enterprise/toys>

KONTAKT

INTL-REG-AGREEMENTS-TOYS@ec.europa.eu

TOY INDUSTRY OF EUROPE

Boulevard de Waterloo, 36
1000 Brussels
www.tietoy.org

DG ENTERPRISE & INDUSTRY

Rue Belliard, 100
1049 Brussels
http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.html

Directorate-General for Enterprise and Industry

WE MEAN BUSINESS

Design: R4, unit DG ENTR
Photos: Andrey Kiselev

Tento informačný list vyjadruje naše chápanie znenia SBH z roku 2009 uverejnenej v *Úradnom vestníku Európskej únie* 30. júna 2009 a je určený iba na všeobecné zdôraznenie určitých ustanovení uvedeného právneho predpisu.

Úrad pre publikácie

ISBN 978-92-79-16874-1

9 789279 168741